

[Bollmann]

Derfor har jeg egentlig ikke flere kommentarer til socialdemokratiets forslag. Det afviser vi i CD.

Der er et par andre problemer, som de radikale selv rejser i forslaget, bl.a. virksomhedskredsen og spørgsmålet om andelsselskaber. Jeg ved ikke, om det, der løst er skitseret, kan klare problemet. Jeg tror det ikke. Men at det eksisterer, er jeg selvfølgelig enig i. Også spørgsmålet om virksomhedens karakter, om den er en løn- eller kapitaltung virksomhed, synes jeg er interessant. Begge disse ting viser, at der faktisk er tale om meget komplicerede problemer.

Det gælder også, når man taler om den økonomiske risiko; de radikale peger selv på forskellen mellem ejeren og de ansatte i den forbindelse. Jeg mener, det er et grundlæggende problem, som bliver meget svært at forklare, hvis vi overhovedet skal have ejersiden til at have forståelse for den slags ordninger.

Vi har noteret os ministerens bemærkninger om, at der nu er nedsat et udvalg, og det synes jeg er udmærket. Jeg går da ud fra, at de radikale også gerne vil være med til at se, hvor langt man er nået ad den frivillige vej. Hvis løsninger, der kan fremme opsparingen i danske erhvervsvirksomheder, kan nås gennem eksisterende lovgivning, så har vi da lov at håbe, at den obligatoriske model bliver helt overflødig.

Og det er altså den udvikling, vi i CD helst ser, og det vil vi gerne fortsat diskutere, selvfølgelig også med det radikale venstre.

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

I den offentlige debat om økonomisk demokrati henholdsvis overskudsdeling er magten af nogle blevet reduceret til en lagkage, som man kan begynde at nippe af. Men magten er ingen lagkage, som lønarbejderne stille og roligt kan æde sig mætte i. Eller sagt på en anden måde: erhvervslivet fungerer ikke sådan, at man langsomt kan gnave sig ind på magtens centrum ved opkøb af aktier og ved at stille risikovillig og ansvarlig kapital til rådighed.

Både socialdemokratiets og de radikales forslag handler om classesamarbejde. I bemærkningerne til begge kædes overskudsdeling sammen med indkomspolitik, dog langt, langt stærkest i de radikales forslag.

Her kommer VS' første indvending: sammenkædningen med indkomspolitik – og dermed, at problemerne i økonomien skulle skyldes for høje lønninger. Problemet er snarere at få samfundsmæssig styring på investeringerne. Dette er ikke muligt, uden at en række væsentlige positioner inden for industrien kommer under direkte offentlig kontrol. At der overføres enorme summer fra løn til profit, som ryger direkte ned i foret på kapitalejerne, er rigtigt. Det skyldes den stramme indkomspolitik, som VS er modstander af.

Men vi afviser begge forslag. Vi ser dem som en blindgyde, der cementerer classesamarbejdet og styrker lønarbejdernes markedsøkonomiske tænkemåde.

Lad os starte med socialdemokratiets forslag. Medejendomsretten skal gennemføres på grundlag af en andel af virksomhedernes regnskabsmæssige overskud. Her åbenbares skrøbeligheden i socialdemokratiets konstruktion. Ifølge Danmarks Statistik betaler 50.000 af landets 77.000 virksomheder ikke skat, og det regnskabsmæssige overskud afspejler ikke virksomhedernes reelle formåen. Dertil er junglen af afskrivningsmuligheder, skattefiduser og overførsler til datterselskaber for uigennemtrængelig.

Selvfølgelig vil der være selskaber, der til trods for alle krumspinger må betale. Men her har Socialarbejdernes Fællesudvalg foretaget en analyse af, hvad overskudsdeling vil betyde i et af erhvervslivets mest succesrige selskaber. Efter 5 år ville arbejderne have opnået en aktieandel på 3,6 pct. af de samlede aktier. En aktiepost på et par procent giver selvfølgelig ikke nogen indflydelse.

Det handler blot om tid, vil modargumentet så nok lyde, ad åre får vi magten over investeringerne. Denne tanke er naiv. Hvis en hovedaktionær ønsker at holde fast ved den afgørende indflydelse, og det vil han selvfølgelig gøre, står stribevis af lovlige manipulationsmuligheder til hans disposition. Han kan udstede B-aktier uden stemmeret og sælge dem på børsen, og han kan udstede flere aktier, A-aktier, og selv købe dem osv. Ethvert fif vil selvfølgelig blive brugt for at svække lønarbejdernes reelle indflydelse. Dette system kan kun ændres ved et frontalangreb på kapitalen, og det lægger socialdemokratiet ikke op til i forslaget.